

ניהם אחרי ביתר חידושים בדקוהם ה-
אליהם בקבוצתם. נשלל איצטדיון - ולא
נשפכה אף טיפה אחת של דם.
האם ניתן להעלות על הדעת מה
היה קורה אינו הנהגה תחבורתית
אומבוסים בשבת כשכונת מאה-
שערים בירושלים?

כ אן פועל מדד-כוח-הרצון.
מול הקנאים היהודיים הדתיים, הבור-
חים בארבעת חבריה-הכנסת של אגודת-
ישראל, אינו עומד קהל של קנאים יהודיים
חילוניים, שהיו מוכנים לבחור באר-
בעה חברי-הכנסת שמטרתם העיקרית היא
הפרדת הדת מן המדינה. קל וחומר שאין
בארץ ציבור בסדר-גודל של 15%, המוכן
לתמוך במפלגה חילונית בעלת עקרונות
ברורים ותוקפניים, כעקרונות המפלגות הדתיות.

ל ציבור המאמץ בכפייה הדתית
— העניין פשוט אינו די חשוב.
אפשר לעקוף את החוקים הדתיים, לנ-
סוע בשבת במונית-שרות. להתחתן בכל
זאת ברבנות, ואם אי-אפשר — בחו"ל.
לותר על אכילת חסילונים, או לאכול
אותם במסעדות הבלתי-יכשדות שבהן הם
מצויים בכל זאת. להישאר בליל-שבת ב-
בית ולשחק קלפים, אחרי תוכניות הטל-
וויזיה.

כ שבבי עניינים כאלה, כך נדמה
ל"רוב הרוב" בארץ, לא כדאי
לעלות על הבאריקדות.
אפשר לקלל את העסקנים הדתיים במסי-
בת-ליל-שבת, אבל לטרוח? לחתוך על הר-
מיפלגות ה"חילוניות"? להצביע בעד לור-
חמים, הנאבקים לחיסול הכפייה הדתית?
מה פתאום?

כ משתלט המיעוט על הרוב.
במיקרה הטוב ביותר, הוא עושה זאת
בדרך עקשה, על-ידי כפיית רצונו על הרוב
ממשלה, המייצגת עדיין — לפחות להל-
כה — את הרוב שבתר בה בבחירות
דמוקרטיות.

אך כאשר גובר הפער בין כוח
הרצון של המיעוט ואפסות-הרצון
של הרוב, נוסד המיעוט לידיו את
הגה-השליטון ומקים בעצמו ממי-
שהיה.

כך גולדו המישטרים הפאשיסטיים. כך
קם המישטר הסובייטי. כאשר נטל לנין את
השליטון לידי, לא עמדו לרשותו אלא
כ-50 אלף החברים הפעילים של המפי-
לגה הבולשביקית — מתוך אוכלוסייה של
קרוב ל-200 מיליון נפש!
השנה היינו עדים לתופעה זו
באיראן. איש לא מנח את מיספר
החברים של "המישטרות המהפי-
כניים", אך אין ספק שהם מיעוט
קטן בעם הנבוכך והמיואש, שהשי-
תחרר מעריצותו של השאה.

מיעוט בעל מוטיבציה חזקה מטיל
את שילטונו על רוב שהוא לא-אי-כ-
פתי — ומבחינה זו אין הבדל בין מי-
עוט דתי, מיעוט מדיני, מיעוט כלכלי או
מיעוט תרבותי.
כלל שהרוב חלוש ואדיש, כן גובר כוחו
של המיעוט. ואפשר גם להגדיר זאת
בדרך ההפוכה: הקלות, שבה מצליחים מי-
עוטים קטנים להשתלט על הרוב, היא אות
לחוסר-היכולת של הרוב.

העריצות של המיעוט היא קנה-
המידה לריפונו של הרוב.
על פי אמת-מידה זו, הגיעה החברה
הישראלית לשפל המדרגה. כשם שקומץ
של קנאים השתלט על הקהילה היהודית
בימי הבית השני והביא אותה פעמיים
לידי חורבן, כן עלולות עתה קבוצות-
מיעוט לאומניות ודתניות לדחוף את מדי-
נת-ישראל אל עבר-סיפחת של טירוף.

א יך למנוע זאת?
יש רק שתי אפשרויות:
או שמול קבוצות-מיעוט אלה יקומו
קבוצות-מיעוט נגדיות, שתהיינה פשוט
ומתקדמות — אך בכל זאת בעלות אידי-
אלים מלהיבים ומוטיבציה חזקה, כדי ש-
ייווצר לפחות איוון סביר,
או שהרוב עצמו יתעורר בעוד מועד
מריפיו, יחזור בו מהתפטרותו מן האח-
ריות למדינתו, ויהפוך אדון לגורלו.
האם לא היתה זאת המשמעות
של רעיון השיחור-העצמי, האוי-
מניאמניציפציה, שחוליד את ה-
ציונות?

(המשך מעמוד 13)
את מזימות בנייה-בלעל, המבקשים לעצור.
אל הציבור הרחב הם מתייחסים, לכל
היותר, ברחמנות סלחנית.
לגוף כזה יש יתרון טיבעי עז
אזרח רגיל, שומרי-חוק, השקוע כי-
דאגות היומיום, שאינו בטוח כי
צירקתם של דברים והמבקש להשי-
תמט מכל מערכה המחייבת התי-
מסרות אישיות.

על אחת כמה וכמה יש לו יתרון עצום
על ביורוקרטים שלווים, היושבים במי-
רדים מסודרים, שאינם רוצים, לעשות
גלים, החוששים שמא מעשה כלשהו עלול
להביא עליהם ביקורת ולפגוע בקאריירה
שלהם.

באולם הקולנוע יכולים שלושה ביריר-
נים להטיל את חיתתם על אלף איש.
המבקשים רק לחזות בשקט בסרט. בקרב
האלף יש גברתנים חזקים ואמיצים, אשר
יכלו בנקל לקום ולהשתיק את הביריר-
נים. אך איש מן האלף לא יעשה זאת.
אם לא יבואו שומרים, יוכלו
השלושה לצרוח, להתרוצץ, קלנקל
את הנאת הקהל ככל העולה על
רוחם — ואיש לא יקום עליהם.

מ דד-כוח-הרצון בולט היטב כאשר
מתייצבים זה מול זה שני מיעוטים.
תנועת "שלום עכשיו" היא היסודי ה-
גמור של גוש-אמונים. גם היא מורכבת
מאנשים המאמינים במשהו, הדברים באי-
דיאלים שלהם.

אך חסרה להם (לפחות עד כה)
הקנאות, המספקת את המוטיבציה
לדש-לדשות של המיעוט.
באסיפה של גוש-אמונים שולטים הר-
יצרים, שירים מלהיבים מחממים את הר-
אוירה. הנואמים מדברים בביטחון על-אלי,
כמי שקיבלו זה עתה שדר דחוף מידי
הקדוש-ברוך-הוא. הקהל פורץ בריקודים
סוערים, בעלי משמעות רעיונית, מחיאות
הכפיים גועשות. המסגינים מוכנים להסי-
תער על שוטרים וחיללים.

באסיפה של "שלום עכשיו" קורה ההי-
פך. אם ביכלל נשמעים שירים, הם חלרי-
שים וחסרי-התלהבות. מובן שאין רוקדים.
הנואמים מנסים להשמיע דיברי הגות
והגיון, והקהל מוחא מדי פעם כפיים בני-
מוט מאופק. המנהיגים יודיעו שוב ושוב
כי לא יעלה על דעתם להיכנס לעימות
עם השוטרים או עם חיילי צה"ל, והרד-
ברים מתקבלים בהסכמה כללית. מכיוון
שזה קהל רציונלי, הפועל מתוך מניעים
רציונליים, אין הוא יכול להתנהג אחרת.
איזו משתי התנועות תעורר פחד
ומורד-לב אצל הביורוקרטים והפני-
ליטיקאים? האודומיטוס של מי
מהן יעורר חרדה? בקיצור: מי
מהם יכפה, בסופו של דבר, את
רצונו על הרוב?

וא הדין לגבי מועצת-גדולי-התורה.
ה"בוחורים העומדים לרשות הר-
מועצה שווים ארבעה מנדטים בי-
כנסת. מיעוט קטן.

כל הציבור, החומך בקיומן של מיפי-
לגות "דתיות", אינו מגיע — ולא הגיע
מעולם — לכדי 15% של ציבור הבוחרים.
והנה — מאז קום המדינה השיג
מיעוט זה הישגים כבירים.

הוא כפה את רצונו על כל מערכות-
החיים בישראל, עד כדי כך שהדברים נר-
אים כיום כמוכנים מאליהם. אין תחבורה
ציבורית בשבת. במסעדות רבות אין
להשיג סוגים מסוימים של מזון. אין זוג
יכול להתחתן ולהתגרש באופן הרצוי לו.
אין מחזות וסרטים בלילת-שבת. אין טל-
וויזיה בשבת. ועוד ועוד.
איך זה קרה?

ההסבר הפשטני הוא שהדתיים ממקמים,
במיקרה, במקום מסויים בזירה הפוליטית,
ההופך אותם שותפים רצויים בכל קוא-
ליציה. הם "לשון המאזניים", ועל כן הם
יכולים לכפות את רצונם על הרוב בעניי-
נים החשובים בעיניהם.
אולם אין זו סיבת התופעה, אלא
רק התוצאה שלה.

שום ממשלה לא היתה מעזה
על דעתה לכפות את רצון המי-
עוט הדתי על הרוב, אינו חששה
שמה יתקומם הרוב באותה חוזקה
נגד הכפייה הדתית, כפי שהדתיים
עצמם היו מתקוממים נגד כפייה
אנטי-דתית.

מרבבות חובבי-כדורגל ירושלמיים, ובי-

שם פסלום
לאזכרים
שם

האנית הפאר "מלוצי"
אחת לשבוע מ-26.12.79
סיוור חוף: אלכסנדריה - חיפה
קהיר, הפירמידות, לוקסור
אלכסנדריה וקרנה תחנות \$200
מטיס נוסעים:
במחיר "קופל" ברחבי הארץ
בקשה לאשר כניסה
באמצעות "קופל טוריס"

היכן תשלם כחות עבור ביטוח רכואי?

קופת-חולים מאוחדת היא הקופה היחידה בארץ
שאינה גובה תוספת מס עבור אישה עובדת. כמו
כן אין תוספת מס עבור הילדים לאחר הילד
הראשון. התוצאה: בקופת-חולים מאוחדת אתה
משלם פחות עבור הביטוח הרפואי של משפחתך.

במסגרת השירותים
הרפואיים של קופת-
חולים מאוחדת: מכוני
רנטגן, מעבדות
משוכללות, מכונים
לבדיקת לב, מכונים
פיזיותרפיים ומרפאות
שיניים.
המרכז: ארלוזורוב 100
ת"א, טל. 233251

הצטרף
לקופת-חולים
מאוחדת!